Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću "Viškovo"

Fabac, Manuela

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:503911

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Image not found or type unknown

Repository / Repozitorij:

Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

MANUELA FABAC

GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU VIŠKOVO

Završni rad

Pula, listopad, 2018.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

MANUELA FABAC

GLAZBENE AKTIVNOSTI U DJEČJEM VRTIĆU VIŠKOVO

Završni rad

JMBAG: 0303062044, izvanredni student
Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij predškolskog odgoja
Predmet: Metodika glazbene kulture
Znanstveno područje: 5. Područje društvenih znanosti
Znanstveno polje: 5.07. Pedagogija
Znanstvena grana: 5.07.10. Posebne pedagogije
Mentor: doc.dr.sc. Ivana Paula Gortan-Carlin
Komentor: mr. sc. Branko Radić

Pula, listopad, 2018.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Manuela Fabac, kandidat za prvostupnika Preddiplomskog stručnog studija Predškolski odgoj ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

_____

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Manuela Fabac dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću Viškovo“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

_____

SADRŽAJ

SADRŽAJ **4**
1. UVOD **5**
2. GLAZBENI ODGOJ U DJEČJEM VRTIĆU **7**
2.1. Glazbene aktivnosti 9
2.2. Igre proizvodnje zvukova 10
2.3. Igra nastajanja zvukova 12
2.4. Razvijanje ritma i pokreta 13
2.5. Priprema odgojitelja 14
3. GLAZBENE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA **15**
3.1. Edukacija odgojtelja, učitelja i nastavnika 16
3.2. Stvarne glazbene kompetencije stručnjaka u obrazovno - pedagoškim ustanovama 17
4. GLAZBENI RAZVOJ DJETETA U PREDŠKOLSKOJ DOBI **19**
4.1 Temeljna područja poticanja rane glazbene osjetljivosti 20
4.1.1. Pjevanje 20
4.1.2. Sinteza glazbe i pokreta 20
4.1.3. Slušanje glazbe 21
4.1.4. Sviranje 21
5. DJEČJI VRTIĆ VIŠKOVO **23**
5.1. Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću Viškovo 24
5.2. Provedba glazbene aktivnosti u predškolskoj grupi Pužići 29
6. ZAKLJUČAK **35**
7. POPIS LITERATURE **36**
SAŽETAK **38**
SUMMARY **39**

1. UVOD

Glazba je danas prisutnija u našim životima nego što je to bila ranije. Utjecajem masovnih medija i razvojem tehnologije dostupna je na različite načine i na različitim mjestima.

Novija istraživanja pokazuju kako bavljenje glazbom utječe na razvoj kognitivnih sposobnosti kao što su inteligencija, kreativne i jezične sposobnosti, sposobnosti čitanja, socijalne kompetencije i slično. Glazba pridonosi razvoju kompleksnijeg razmišljanja koje podrazumijeva rješavanje problema, analizu, sintezu, uspoređivanje i dokazivanje (Šulentić Begić, 2013). Ona nije samo izvor glazbenog razvoja, već je i sredstvo stvaralačkog izražavanja djeteta, njegovog socijalnog, emocionalnog i psihomotornog razvoja.

Ovo su samo neki od razloga zašto bi odgojitelji u svom radu trebali uključiti i glazbene aktivnosti. Želim biti odgojiteljica koja će djeci otvoriti nove vidike i koja će im ukazati i naučiti ih kako kroz pjesmu provoditi najranije dane mladosti.

Glazba je zaseban govor kojim se prenose informacije, a kako bi odgojitelj pružio svu smislenost glazbe djeci, važno je da posjeduje znanje i vještine kojima će djetetu pokazati da glazba stvara radosno raspoloženje kroz glazbene aktivnosti kao što su: pjevanje, sviranje i slušanje glazbe. Glazba je sastavni dio života svake osobe, u aktivnom ili pasivnom obliku, počevši od prenatalnog razdoblja do kraja života. Komunikacija s djetetom započinje već u prenatalnom razdoblju, dakle, dok je dijete u majčinu trbuhu. Istraživanja su pokazala da beba nakon šestog mjeseca trudnoće čuje svoju majku, njen glas, ostale glasove, zvukove, vibracije, otkucaje srca i podražaje te glazbu. Danas, možemo smatrati i da glazba rehabilitacijski utječe na djecu te osnažuje i ubrzava djetetov razvoj u gotovo svim aspektima njegova života. Utjecaj glazbe možemo sagledati kroz pozitivan razvoj osobnosti i psihomotorike, govora, pamćenja, mišljenja, samopouzdanja (Šmit, 2001).

„Glazba je... ljepota, čarolija, uživanje, osjećaj, ljubav, duhovni život, moć, snaga, inspiracija, sloboda, umijeće, svemir, pokret, igra, ODGOJ,... i još više, mnogo

više.Glazba je sve ono što se ne može izreći, a živi u čovjeku i izvan njega.“ (Sam, 1998:6).

Razvoj glazbenih sposobnosti je najpovoljniji kada su djeca mala, dakle u predškolskoj dobi, stoga je od izuzetne važnosti pružiti djeci adekvatan glazbeni program prožet igrom i zabavom kroz koju će oplemeniti svoju emocionalnu inteligenciju. Glazba će im osim naprednijeg razvijanja socijalnih i motoričkih funkcija doprinijeti obogaćivanjem osjećaja sreće i ugode, razvijanja osjećaja zajedništva i prijateljstva te ih oplemeniti za daljnji razvoj i napredak (Šmit, 2001).

Detaljnije o glazbenim aktivnostima te glazbi kao neizostavnom dijelu života svakog djeteta slijedi u nastavku rada.

2. GLAZBENI ODGOJ U DJEČJEM VRTIĆU

Glazbeni odgoj sastavni je dio nastavnog procesa u predškolskim i školskim ustanovama. Provođenjem glazbenih aktivnosti odgojitelji pridonose stvaranju novog i kvalitetnog ozračja u skupinama te razvitku glazbenih kompetencija, ali i ostalih sposobnosti djece.

Kultura i glazba osiguravaju osobno i društveno vrijedan i koristan način življenja u vidu učenja, usavršavanja, razvijanja osobnosti i razvoja kreativnosti. Moć umjetnosti izvire iz estetskih kvaliteta umjetnosti, a glazbenom umjetnošću afirmira se kritičko i estetsko promišljanje, potiče stvaralački proces, čime se utječe na mogućnost osobne nadogradnje i kulturnog prosperiteta, te promiče kultura življenja i vrijednost konstantnog učenja i stvaranja (Vidulić - Orbanić, 2008).

Cilj pedagoškog procesa je kroz glazbena iskustva razvijati estetski potencijal u djeteta, poticati upoznavanju ljepote te omogućiti mu da doživi glazbenu umjetnost. Doživljavanjem glazbe u vrtićima, djecu se ujedno uči kultura. Doživljaj koji je oplemenjen i obogaćen glazbom neprocjenjiv je, jer se doživljava "lijepo", a time se i ostvaruje takvo kulturno ozračje u dječjem vrtiću. Takav odgoj koji se temelji na glazbi, slovenska glazbena pedagoginja Olga Denac (2004) naziva estetskim odgojem.

Glazbeni odgoj važan je dio sveukupnog estetskog i umjetničkog odgoja, a utječe na cjelokupni afektivni, socijalni, kognitivni i psiho-motorički razvoj djeteta (Miočić prema Denac, 2012). Na temelju psihofizičkih pojmova i aktivnosti u stimulativnom ozračju razvijaju se i glazbene sposobnosti. One su izuzetno složen fenomen te shvaćanja i pamćenja melodije, percepcije ritma, shvaćanja tonaliteta, utvrđivanje intervala, uočavanja estetskog značenja glazbe i apsolutnog sluha.

Prema Čudini – Obradović (1991) može se govoriti o devet faza razvoja glazbenih sposobnosti, a to su nadarenost, razumijevanje, prepoznavanje i razvijanje.

1. faza slušanja (0-6 mjeseci)
2. faza motoričke reakcije na glazbu (6-9 mjeseci)

3. faza prve glazbene reakcije (9-18 mjeseci)
4. faza prave glazbene reakcije (18 mjeseci – 3 godine)
5. faza imaginativne pjesme (3-5 godina)
6. faza razvoja ritma (5-6 godina)
7. faza stabilizacije glazbenih sposobnosti (6-9 godina)
8. faza estetskog procjenjivanja (11 godina)
9. glazbena zrelost (17 godina)

Za razvoj glazbenih sposobnosti, uz značajan udio genetskih činitelja i vlastite aktivnosti svakog pojedinca, presudno je rano djetinjstvo te poticajna socijalna sredina. Socijalni čimbenici imaju vrlo snažan utjecaj na izgradnju glazbeno kritičkih načela pojedinca te njegovim bavljenjem glazbom. Na pojedinca utječe povoljno ili nepovoljno glazbeno ozračje, tj. povoljna ili nepovoljna glazbena stimulacija u obitelji i u odgojno-obrazovnim institucijama. Prema istraživanjima djeca koja nemaju doticaj sa umjetnošću slabije se razvijaju, a činjenica je da se na estetsku osjetljivost djeteta može utjecati u najranijoj dobi, jer su tada ona poprilično fleksibilna i otvorena za recepciju glazbe (Čudina – Obradović, 1991).

Slovenska glazbena pedagoginja Mira Voglar 1989. godine (Miočić, 2012) razvrstava glazbena područja na pjevanje, slušanje glazbe, sviranje na dječjim instrumentima i izvođenje glazbenih didaktičkih igara. Hrvatska glazbena pedagoginja Višnja Manasteriotti (1982.), glazbeni odgoj povezuje s razvojem senzornih sposobnosti, prvenstveno slušnih sposobnosti. Promatra ih u procesu djetetovih glazbenih aktivnosti koje dijeli na šest elementarnih sposobnosti slušanja glazbenih tonova: sposobnost zapažanja razlike u visini tonova, u jakosti tonova, zapažanja razlika u ritmu glazbe, u trajanju tonova i sposobnost zapamćivanja raznih tonova i njihovih boja.

Imajući u vidu spoznaje o razvoju djetetovih glazbenih sposobnosti, potrebno je osmisliti glazbene aktivnosti koje će se realizirati kroz igru kako bi se što uspješnije ostvario jedan od ciljeva glazbenog odgoja, a to je estetski odgoj. Glazbenim odgojem razvijaju se sposobnosti u djece koje se mogu podijeliti na senzorne ili perceptivne, izražajne, kreativne, manualne, intelektualne i ostale sposobnosti (Miočić, 2012).

U igri djeca mogu istraživati, stvarati, improvizirati, maštati, sudjelovati u rješavanju problema i isprobati vlastite ideje. Igra pruža mogućnost djetetu da putem nje uči, stoga je ona najvažniji način na koji dijete upoznaje svoje okruženje. Značajke dječje igre, zbog kojih dijete pomoću nje usvaja znanja i vještine te razvija svoje sposobnosti, su: ona je dobrovoljna, ugodna, iziskuje angažman i aktivnost, simbolična je, tj. ima elemente pretvaranja i iluzije, smislena, usmjerena na postupak i fleksibilna.

Utjecaj igre na razvoj djeteta istražen je u području temeljnih vještina i složenih kognitivnih aktivnosti poput: memorije, samokontrole, distanciranja, sposobnosti govora, simboličnе generalizacije, prilagodbe školskoj sredini i uspješnije socijalizacije. Navedene spoznaje bile su povod uporabi igre u nastavi i predškolskim ustanovama te su prema Šulentić Begić (2013.) učinkovite jedino ako ih prakticira i vodi stručna osoba.

Igra se često spominje i kao motivacijska tehnika za učenje, jer igra potiče učenika na djelovanje, na slušanje i ovladavanje novim informacijama, a pri tome se učenik neće osjećati zamoreno i neće mu biti dosadno, što je važan psihološko-pedagoški moment pri usvajanju novih znanja, a posebno do značaja dolazi kada je riječ o igrama proizvodnje zvukova (Šulentić Begić, 2013).

2.1. Glazbene aktivnosti

U glazbene aktivnosti svrstava se pjevanje, glazbene igre, pokret uz pjevanje i uz glazbene igre, brojalice, slušanje te sviranje glazbe. Umjetnička područja obogaćuju dječju kreativnost te su vrlo bitna stavka u dječjem razvoju.

Brojalice u razvitku spoznajnih sposobnosti osobito pridonose razvitku pamćenja, jer tekst treba upamtiti. Potiče se mišljenje, usvajaju se nove činjenice, također se razvija slušna percepcija, pozitivne emocije, smisao za lijepo, budi se interes za tu vrstu govorne komunikacije i igre riječima.

Za brojnu djecu brojalica je snažan poticaj govorne kreativnosti. Izmišljaju se novi tekstovi, nadograđuje se stari poznati tekst. U izmišljanju poticaj može biti neposredna stvarnost, konkretni predmet, aplikacija i slike, tekst i slikovnice, lutke, instrumenti, pisma, pjesme. Svaka sredina u danom trenutku može inspirativno djelovati na dijete.

Glazbene aktivnosti, prema Hedi Gospodnetić (2015), jesu: igre s pjevanjem, obrada pjesme ili brojalice, aktivno slušanje glazbe, pasivno slušanje glazbe, poticanje dječjeg stvaralaštva i sviranje na udaraljkama a naglašava kako je moguće navedenim glazbenim aktivnostima utjecati, osim na glazbeni, i na opći, estetski, moralni, tjelesni i djetetov intelektualni razvoj. Aktivnostima se djeci nudi više sadržaja kojima se djeci daje inicijativa vođenja aktivnosti.

U okvirima predškolske ustanove kroz svakodnevne aktivnosti trebale bi biti prisutne sve glazbene aktivnosti. Gospodnetić (2015) ističe kako institucionalna sredina treba omogućiti bogatstvo stimulacije, čime se stvara kulturno ozračje odgojne ustanove, a otvorenost odgojitelja za sva glazbena područja u dječjem vrtiću bi pozitivno utjecala na cjelovit djetetov razvoj.

2.2. Igre proizvodnje zvukova

Djeca u glazbenim aktivnostima, uz slušanje različite glazbe, zvukova, tonova, ritmova te pjevanjem i sviranjem na različitim instrumentima, imaju priliku izvršiti selekciju istih, čime poboljšavaju svoju pažnju i fokus. Aktivnim sudjelovanjem u glazbenim igrama i aktivnostima potiče se sposobnost rješavanja problema, koordinacija pokreta, apstraktno mišljenje, koncentracija, pamćenje, samopouzdanje, disciplina i učenje. Sudjelujući u takvim igrama i aktivnostima, djeca zadovoljavaju potrebu za istraživanjem, improviziranjem i izražavanjem.

Igre proizvodnje zvukova imaju veliku razvojnu vrijednost jer, osim što potiču na aktivno sudjelovanje i doživljaj, djeci je omogućeno (http://www.vrtic-vg.hr/glazbene-igre-i-aktivnosti-istrazivanje-zvukovima.asp):

- stimuliranje razvoja i stvaranja sinapsi, kao i razvoj apstraktnog mišljenja;

- razvijanje pažnje, koncentracije, sposobnosti rješavanja problema, samopouzdanja, discipline i učenja;
- razvijanje stvaralaštva, kreativnosti i mašte;
- pjevanje, slušanje raznovrsne glazbe, tonova i ritmova;
- sviranje na različitim instrumentima, odnosno izražavanje na jedan drugačiji (neverbalni) način -oslobađanje od stresa i anksioznosti.

Neke od igara proizvodnje zvukova su (http://www.vrtic-vg.hr/glazbene-igre-i-aktivnosti-istrazivanje-zvukovima.asp):

- ***Istraživanje zvukova šuškalicama*** koje su izrađene od iste ambalaže i punjene različitim materijalima, čiji je cilj razvoj slušne osjetljivosti i uočavanje razlika u zvukovima.
- ***Zvučni loto*** u kojem je cilj ispravno povezati zvuk sa slikom, poticati razvoj slušne pažnje i percepcije.
- ***Istraživanje zvukova zvečkama*** izrađenim od različitih ambalaža, punjenih istim materijalom, ali različitih zapremnina, čemu je cilj otkriti zašto je zvuk drugačiji i razvoj oštrine muzičkog sluha.
- „***Gdje zvoni***?“ – inačica igre „vruće – hladno“, u kojoj djeca trebaju odrediti otkuda zvuk dolazi te se orijentirati u prostoru, čime razvijaju slušnu pažnju.
- „***Pogodi po zvuku koja udaraljka svira***?“ – cilj ove igre je upoznavanje različitih ritmičkih udaraljki, te razvoj slušne pažnje i osjetljivosti.
- „***Kako zvuči moj glas***?“- osluškivanje vlastitog glasa i njegovih nijansi uz pomoć PVC cijevi.
- ***Sviranje ritma poznatih brojalica*** - cilj je poboljšanje percepcije sluha, razvoja osjećaja za ritam i podizanje samopouzdanja.

„Svrha glazbenih igara je razvijanje intonacijskih i ritamskih sposobnosti, tj. razvoj dječjeg sluha, glasa, pamćenja, motorike, osjećaja za grupno izvođenje te u konačnici razvijanje osjećaja za glazbu. Glazbene igre djeca rado izvode i stoga one imaju rekreativan učinak na učenike„ (Šulentić-Begić, 2014: 3)

Jasna Šulentić Begić navodi kako bilo kakvu glazbenu kreativnost mogu izvoditi samo glazbeno solidno obrazovane osobe osim ako aktivnosti nisu shvaćene na

previše pojednostavljen, površan i neuk način te da zbog toga učitelji primarnoga obrazovanja ne mogu biti uspješni voditelji kreativnih glazbenih aktivnosti djece.

Glazbene igre s pjevanjem su vrsta pokretnih igara u kojima svaka igra ima ustaljena pravila. Ista se primjenjuju tijekom pjevanja napjeva koji su vrlo pristupačni i jednostavni za djecu. Glazbene igre s pjevanjem trebaju se izvoditi isključivo bez instrumentalne pratnje, a pjesma koja se pjeva uz igru mora imati sve značajke dobre pjesme. To znači da opseg melodije treba biti manji od opsega dječjeg glasa i treba izbjegavati pjesme sa složenijim ritmovima.
„Svaka igra zahtijeva određene sposobnosti pokreta. U igrama s pjevanjem primjenjuju se uglavnom osnovni pokreti: hod, trk, poskoci i kretanje ruku“ (Šulentić Begić, 2013., prema Manasteriotti, V., 1978, 70). Glazbene igre s pjevanjem dijele se na: igre s pjevanjem u krugu - u kolu, igre u koloni, igre slobodnih oblika i igre mješovitih oblika (Šulentić Begić, 2013).

2.3. Igra nastajanja zvukova

U ovom ulomku prikazat ćemo dvije igre nastajanja zvuka: 1. Zvuk koji nastaje pritiskom prsta na čašu te 2. Promjena zvuka uzrokovana promjenom količine vode u čaši. Kada se prisloni energija ljudskog tijela na neki materijal u ovom slučaju prst na čašu, prouzročiti će se vibracije i te vibracije će putovati kroz materijal i kroz molekule zraka. Zvuk koji čujemo proizveden je vibracijama, a doći će do našeg mozga, a time i uha. Zvuk može biti glasan ili tih ovisno o tome koliko je jak pritisak prsta na staklo. Drugi primjer jačine zvuka može se primjetiti ako se promijeni količina vode u čaši. Riječ je o jednoj vrlo jednostavnoj igrici, tj. eksperimentu kroz koji se djeci može pokazati način nastajanja zvuka u kojem različita količina vode u istim čašama daje različite tonove.

Slika 1. Eksperiment - kako nastaje zvuk?

Izvor: http://www.maligenijalci.com/kako-nastaje-zvuk-eksperiment-s-casama-vodom-i-prstom/

Za eksperiment je potrebno samo imati čašu i vodu, a upute su sljedeće (http://www.maligenijalci.com/kako-nastaje-zvuk-eksperiment-s-casama-vodom-i-prstom):

- prvu čašu treba ostaviti praznu i bez vode;
- jedan prst umočiti u vodu i zatim lagano prelaziti prstom preko ruba čaše;
- pitati djecu što čuju;
- drugu čašu napuniti s ¼ vode i ponovite postupak s mokrim prstom;
- pitati djecu kakav se zvuk sad čujete;
- treću čašu napuniti s ½ vode. a posljednja možete biti i cijela puna;
- zabilježiti svoje rezultate, te svoja i dječja opažanja.

2.4. Razvijanje ritma i pokreta

Igra je najizrazitiji oblik dječje aktivnosti, spontana je i dobrovoljna, a njen značaj leži u fizičkom, spoznajnom i socijalno-emocionalnom razvoju djeteta. Dijete se kroz igru

afirmira, vlastitom aktivnošću stječe nove spoznaje o sebi i ljudima kao i svijetu oko sebe. Igra je slobodna i spontana aktivnost djeteta. Igra ne obuhvaća dostizanje nekog specifičnog cilja jer je sam proces igre važniji od rezultata.

Ritam se može demonstrirati pokretom prstiju, šake, ruku, nogama ili tijelom, a izgovor brojalice uz pokret može se izraziti pljeskanjem, mahanjem ruku, njihanjem tijela, poskakivanjem, kretanjem u jednom smjeru, u dvije kolone, zmijoliko, isprepleteno i slično. Također se mogu koristiti raznovrsni instrumenti: udaraljke, bubnjevi, zvečke, triangli. U brojalici kod završne riječi može se čučnuti, skoknuti, razbježati, okretati ili dodirivati određeni predmet. Ritmom se razvijaju kinetička osjetljivost, sluh i motorika (Šmit, 2001).

2.5. Priprema odgojitelja

Prije svake aktivnosti koju odgojitelji rade s djecom potrebna je adekvatna priprema. U knjizi autorice Hede Gospodnetić (2015.) *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima* možemo pronaći konkretne primjere za svaku vrstu glazbene aktivnosti koju želimo i smatramo da je u najboljem interesu za djecu. Prema njenoj knjizi opisat ću pripremu i aktivnosti koje odgojitelj može obavljati. Priprema započinje odabirom sadržaja, odnosno teme koju će obrađivati.

Kad odgojitelj ne poznaje sadržaj (primjerice: nova skladba ili nova brojalica) njegova priprema počinje analiziranjem skladbe i uvježbavanjem metra i ritma. Nakon što je svladan taj dio odgojitelj prelazi na vježbanje sviranja kako bi savladao pjesmu. Slijedi vježbanje pjevanja. Od velike je važnosti ovladati vještinom pjevanja melodijski i ritmički točno kako bismo i djecu naučili pravilno izvoditi neku skladbu. Kod učenja pjevanja je također bitno upjevati se prije, kako bi tonovi bili 'čisti'. Odgojitelj prvo vježba intonaciju sviranjem početnog tona i zatim ga ponavlja pjevajući (Gospodnetić, 2015).

3. GLAZBENE KOMPETENCIJE ODGOJITELJA

Profesija odgojitelja je vrlo dinamična i složena te je zbog toga potreban trajni razvoj kompetencija u okviru stručnih usavršavanja. Obaveza je to svake osobe koja odabere odgojiteljski poziv. Zbog niza društvenih promjena, promjena znanstvenih paradigma, posebno pedagoških koje se temelje na dječjim pravima i novim spoznajama o djetetovu razvoju u najranijem životnom razdoblju, važno je da odgojitelj proširuje svoje stečeno znanje i kompetencije.

Miočić (2012) kaže kako je kompetentnost odgojitelja ključni čimbenik za poboljšanje odgojno-obrazovnih postignuća, a time i ostvarivanje kulture u predškolskoj ustanovi. Ključne kompetencije koje bi odgojitelji trebali steći u svom obrazovanju definiraju se s pomoću tri opće kategorije: rad s informacijama, tehnologijom i znanjem; rad s ljudima i rad u zajednici i za zajednicu.

Odgojitelj je svjestan svoje uloge i značaja kod promatranja procesa učenja kao oblika suradnje te djelovanja na granici između radnih i obrazovnih institucija. On mora percipirati sebe kao timskog igrača pomoću kojeg se postiže izgradnja društva. U skladu s time, u razvijenim Europskim zemljama, pa i u Hrvatskoj, u tijeku su reforme i modifikacije sustava obrazovanja odgojitelja. Konstrukcijom kvalitetnog modela obrazovanja temeljenog na suvremenim kurikularnim pristupima, navedene kompetencije se pretaču u uspješni model obrazovanja, u kojem su teorijska i praktična dimenzija izbalansirane u funkciji postizanja kvalitetne odgojne akcije. Svaka odgojna akcija zahtjeva kompetentan pristup temeljen na profesionalnoj odgovornosti. To je složena aktivnost koja zahtijeva visoku razinu intelektualne sposobnosti i na njoj temeljene praktične akcije. Stoga, obrazovanje odgojitelja treba težiti cilju kao obrazovanje odgojitelja kao kritičkog intelektualca te mislećeg, reflektivnog praktičara (Miočić, 2012).

Kurikulumi na pedagoškim fakultetima uvelike se razlikuju od starih stručnih studija koje su završavali današnji odgojitelji. Devedesetih godina, prije uvođenog bolonjskog procesa na predškolskim studijima (kad se govori o glazbenim kompetencijama za odgojitelje), u starim planovima i programima bila su prisutna

samo dva glazbena kolegija - sviranje i metodika glazbenog odgoja u dječjim vrtićima. Izdvojit ćemo kompetencije odgojitelja koji su usklađeni s bolonjskim sustavom i europskim principima kompetencija odgojitelja. Svrstane su u široke kategorije, te se dijele na područno – specifične (akademske) i generičke (opće) temeljene na Tuning projekt kompetencijama (Miočić,2012).

Glazbene kompetencije mogu se podijeliti na instrumentalne opće glazbene kompetencije i specifične glazbene kompetencije. Glavni cilj instrumentalnih općih glazbenih kompetencija je poznavati glazbenu umjetnost, glazbeno odgojno – obrazovno područje, razviti glazbeno – istraživačke vještine i sposobnost planiranja samostalnog učenja u glazbi. U okviru instrumentalnih općih glazbenih kompetencija nalaze se interpersonalne opće glazbene kompetencije i sistemske opće glazbene kompetencije (Miočić, 2012).

Pomoću interpersonalnih općih glazbenih kompetencija osoba mora imati sposobnosti za timski rad, donositi odluke kod odgojno – obrazovnih situacija, posjedovati određene kvalitete ličnosti i uvažavati kulturne razlike, dok kod sistemskih općih glazbenih kompetencija osoba mora biti osposobljena za glazbenu dimenziju svoje uloge, preuzimanje odgovornosti i brige o stalnom razvijanju kvalitete glazbenog posredovanja. Što se tiče specifičnih glazbenih kompetencija njihovo glavno obilježje je poznavanje najnovijih glazbeno odgojno – obrazovnih spoznaja. Uz to, glazbom se podupiru odnosi i razvija komunikacija, te se razvijaju sposobnosti, interesi, potrebe, znanja i vještine čime se ostvaruje integrirana odgojno – obrazovna praksa (Miočić, 2012).

3.1. Edukacija odgojtelja, učitelja i nastavnika

Promatrati i osluškivati glazbu, igrati se zvukovima, pronaći glazbu i zvukove naših sjećanja, to je ono što su zadaće koje bi odgojitelji trebali raditi s djecom. Razvojem slušne sposobnosti lakše se prepoznaje i razumije glazbeni izričaj (http://www.korakpokorak.hr/popup.asp?59).

Dječja zvukovna istraživanja prečesto su zanemarena ili interpretirana kao nepodnošljiva buka. Pažljiv, osjećajan odgojitelj, zaigran odgojitelj dijeli s djecom čuđenje, znatiželju i radost otkrivanja novih zvukova. Djeca i odrasli se nadopunjavaju, uzajamno se ogledavaju te uče jedni od drugih.

Odgojitelji moraju usvojiti teoriju glazbene umjetnosti kako bi mogli razumjeti način glazbenog poimanja kod djece, ali i doživjeti glazbu kao igru. Mnogi smatraju da je stvaranje glazbe osjetilna igra u kojoj predmeti, glasovi i instrumenti žude za tim da budu istraženi i korišteni. Radi se o igri mašte i glazbene kreativnosti.

Tijekom edukacije važno je:

- probuditi osjetljivost na zvuk;
- biti svjestan da se o glazbi mora razmišljati u širem smislu;
- prihvatiti različitost i kreativnost pojedinca;
- shvatiti senzibilitet i spontanu kreativnost djece (http://www.korakpokorak.hr/popup.asp?59).

3.2. Stvarne glazbene kompetencije stručnjaka u obrazovno - pedagoškim ustanovama

Za uspješno izvođenje ili organiziranje glazbene aktivnosti odgojitelji trebaju posjedovati glazbena znanja i vještine, znanja iz metodike nastave glazbe te pedagoško-psihološka znanja. Glazbena znanja i vještine, tj. glazbene kompetencije usko su povezane s muzikalnošću odnosno glazbenim sluhom jer za stjecanje glazbenih kompetencija potreban je razvijen glazbeni sluh. Zbog složenosti usvajanja glazbenih znanja i vještina glazba ima svoj vlastiti sustav školovanja, tj. osnovne i srednje glazbene škole te fakultete kojim su obuhvaćeni mnogobrojni glazbeni predmeti čija se nastava izvodi individualno i skupno, odnosno individualna je nastava instrumenta, dok je nastava drugih predmeta skupna (Šulentić Begić, 2013).

Glazbena znanja i vještine, tj. kompetencije koje se stječu u okviru stručnoga glazbenog školovanja vrlo su opširne i zahtjevne. Rojko (2009) smatra da je

glazbeno obrazovanje učitelja primarnoga obrazovanja sasvim slabo, zanemarivo i da je tomu razlog krivo osmišljeni nastavni planovi i sama priroda glazbenih kolegija.

Usporedivši glazbena znanja i vještine koje djeca stječu tijekom stručnoga glazbenog obrazovanja u glazbenoj školi, odnosno tijekom općega glazbenog obrazovanja u osnovnoj školi, može se uočiti da su glazbena znanja i vještine koja se zahtijevaju od učenika primarnoga obrazovanja mnogo manje zahtjevni. Stoga bi odgojitelji trebali steći glazbene kompetencije koje mu koriste za izvođenje aktivnosti pjevanja, sviranja, slušanja glazbe i za izvođenje elementa glazbene kreativnosti, tj. glazbenih igara (Šulentić Begić, 2013).

4. GLAZBENI RAZVOJ DJETETA U PREDŠKOLSKOJ DOBI

Glazbeni razvoj djeteta dio je njegova općeg razvoja, a rana i predškolska dob optimalno je vrijeme za razvoj djetetovih glazbenih sposobnosti. Glazbene sposobnosti uključuju prepoznavanje i reprodukciju zvuka i zvukovnih kombinacija (http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/).

Mnoga djeca se rađaju s nekim glazbenim sposobnostima koje treba u predškolskoj dobi razviti. Na njihov razvoj utječe sredina u kojoj dijete živi i boravi (Miočić, 2012).

Glazba je značajna za razvoj svakog djeteta. Prema mnogobrojnim analizama dokazano je da djeca čuju glazbu već u majčinoj utrobi, kao i otkucaje majčinog srca. Poznato je kako čim se dijete rodi, ono se umiruje slušanjem uspavanki, brojalica, različitih melodija i šumova. Pravilnim odabirom glazbenih aktivnosti i sadržaja kod djece se pokreću afektivne, motoričke i kreativne sposobnosti. Uz to, glazba utječe na inteligenciju, kreativnost, sposobnost čitanja i socijalne interakcije. Ona djeca koja su po prirodi povučenija lakše stječu socijalne kontakte kroz pjesmu i igru (http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/).

Glazba, između ostalog, ima i veliki utjecaj na intelektualni razvoj u ranom djetinjstvu. Naime, glazba potiče razvoj govora kao dijela intelektualnog razvoja djeteta. Dijete se igra riječima na prirodan i melodičan način. Glazba nadalje pomaže djetetu da razvije složenost govora. Tekstovi pjesama obogaćuju djetetov rječnik i šire njegove spoznaje o njemu samome i okruženju u kojem živi. Usvojen tekst i melodija potiču razvoj pamćenja, pozornosti, mišljenja i drugih intelektualnih procesa (Manasteriotti, 1982).

„Od svih umjetnosti muzika je djeci najmlađe dobi najdostupnija već od rođenja. Živahan i dinamičan muzički govor privlači dječju pažnju i već kod prvih susreta izaziva radost“ (Manesteriotti, 1981:1).

Važno je da se svi susreti djeteta s glazbom ostvaruju putem igre. Kroz igru se dijete razvija, uči i razvija svoja prva iskustva.

4.1 Temeljna područja poticanja rane glazbene osjetljivosti

4.1.1. Pjevanje

Pjevanje predstavlja specifično područje izražavanja. Jedan je od najstarijih oblika muziciranja. Djeca u najranijoj dobi počinju pjevati tako što ponavljaju određene slogove ili melodije. Dječje pjesme bude veselje, optimizam i veselo ozračje. Ljudi pjevaju i kad su tužni i kad su sretni.

4.1.2. Sinteza glazbe i pokreta

*Djeca kod pjevanja najčešće uključuju i igru. „Svaka igra zahtijeva određene sposobnosti pokreta. U igrama s pjevanjem primjenjuju se uglavnom osnovni pokreti: hod, trk, poskoci i kretanje ruku“ (*Manasteriotti, 1979: 70). Kada se djeca igraju ritam mora biti jednostavniji, pošto igra zahtijeva fizički napor. U suprotnom slučaju, kada djeca slušaju živu glazbu, ona ih pokreće na trčanje i pokrete cijelim tijelom.

Prema Manasteriotti (1979), glazbene igre s pjevanjem dijele se na: igre s pjevanjem u krugu, kolu, igre u koloni, igre slobodnih oblika i igre mješovitih oblika.

Kada djeca pjevaju i igraju se u krugu potiče ih se na kreativnost i samostalnost. Pri tome odgojitelji ih usmjeravaju na lijepo i izražajno pjevanje. Igre u koloni još su popularnije pod imenom „vlakić“ jer djeca stoje jedan iza drugoga i najčešće se drže rukama za ramena. Često je naglasak igre na ritmu, odnosno ubrzavanju ili usporavanju kolone. Kako bi se cilj igre ostvario, odgojitelj je zadužen za usmjeravanje djece na aktivno praćenje ritma.

Igre mješovitih oblika najčešće se izvode u koloni ili u slobodnim pokretima, dok se igre u slobodnim oblicima izvode ovisno o sadržaju pjesme.

4.1.3. Slušanje glazbe

Slušanje glazbe predstavlja proces slušanja glazbenih djela (pjesmi ili skladbi) te akustičkih podražaja. Djeca u najranijoj dobi počinju sa slušanjem melodija uspavanaka, brojalica ili zvukova koje proizvode igračke tokom igranja. Roditelji tijekom uspavljivanja djeteta najčešće koriste iste uspavanke jer ih je dijete prepoznalo i zavoljelo kao znak za spavanje. Posebno im je zanimljivo kada se slušanje glazbe provodi kroz igru, ples ili pokret.

Slika 2. Primjer zvečke

Izvor: *http://drvenarija-pospaic.hr/Web-trgovina/zve%C4%8Dke*

4.1.4. Sviranje

Sviranjem se razvija kreativnost i individualnost djeteta te tako doprinosi cjelovitom razvoju djeteta rane i predškolske dobi. Tako se potiče muzikalnost i psihomotorika u ranom i predškolskom odgoju. Pomoću Orffovog instumentarija (ritmički i melodijski glazbeni instrumenti primjereni djetetu) djeca doživljavaju ritam. Pomoću tih

instrumenata djeca razvijaju vlastite glazbene sposobnosti. Djeca u ranom djetinjstvu koriste razne zvečke, šuškalice ili igračke udaraljke jer im se na taj način stimulira osjetilo sluha.

Slika 3. Orffov instrumentarij

Izvor: https://www.glasbeniatelje.com/orffov-instrumentarij

5. DJEČJI VRTIĆ VIŠKOVO

Viškovo je općina u Primorsko-goranskoj županiji u čijem se istoimenom vrtiću aktivno radi na očuvanju tradicije i običaja. Dječji vrtić Viškovo osnovan je 1. listopada 1996. godine od strane Općine Viškovo. Vrtić sadrži kapacitet za 250 djece, dok su polaznici vrtića djeca starosti od prve do sedme godine života. Od osnutka pa sve do 2013. godine rad se je provodio u tri odgojno obrazovne skupine, dok se od 2013. rad provodi u dvanaest odgojno – obrazovnih skupina (8 vrtićnih i 4 jaslične), te se ujedno seli iz Osnovne škole sv. Matej u namjenski izgrađeni objekt.

U Dječjem vrtiću Viškovo žele se stvoriti optimalni uvjeti za razvoj djece, uvažavaju se različitosti, a njeguje kultura i suradnja s roditeljima i društvenom zajednicom.

Dječji vrtić Viškovo nudi tri programa: redoviti program, program kraćeg trajanja i program javnih potreba. Redoviti program se odnosi na djecu od navršene godine dana pa do polaska u osnovnu školu. Ovaj program traje od 06,30 do 16,30 h, s dežurstvom do 17,00 h, a nudi se i smjenski program do 20,00 h.

Slika 4. Dječji vrtić Viškovo

Izvor: https://www.vrtic-viskovo.hr/

Što se tiče programa kraćeg trajanja na raspolaganju su sljedeći programi: rano učenje engleskog jezika, sportska igraonica, škola plivanja i kraći program katoličkog vjerskog odgoja. Program ranog učenja engleskoga jezika namijenjen je djeci od 4 do 6 godina, a cilj programa je stjecanje osnovnih znanja o jeziku kroz igru.

Program sportske igraonice namijenjen je djeci od 4 godine do polaska u školu. Cilj programa je razvoj osnovnih motoričkih sposobnosti djeteta, a program se sastoji od vježbanja i plesanja. Škola plivanja je namijenjena djeci od 4. do 7. godine, a kroz program djeca uče različite elementa plivanja kroz igru. Cilj programa katoličkog vjerskog odgoja je njegovati i razvijati religioznu dimenziju djeteta, a namijenjen je djeci od 5. do 7. godine života.

Od programa javnih potreba Dječji vrtić Viškovo ima u ponudi program predškole i program za potencijalno darovitu djecu „mali istraživači“.

Dječji vrtić Viškovo dugi niz godina izdaje vrtićki list Škabelin, a osim toga izdao je nekoliko slikovnica i legendi, kao što su: Ja znam i pazim, Veli i mići repići, Promet, Zrno vjere i dr.

Slika 5. Neizostavna zabava u Dječjem vrtiću Viškovo

Izvor: (https://www.vrtic-viskovo.hr/content/205/o-djecjem-vrticu-viskovo-o-nama)

5.1. Glazbene aktivnosti u dječjem vrtiću Viškovo

Glazbenim aktivnostima u vrtiću djeci se daju poticaji kojima ćemo doći do cilja kod usvajanja pjesmice, brojalice ili približavanjem glazbenog sadržaja u svrhu oplemenjivanja djece novim znanjem i lijepim osjećajima. Najčešće su to slijedeće aktivnosti: obrada pjesme, obrada brojalice, aktivno slušanje glazbe, pasivno

slušanje glazbe, sviranje na udaraljkama, igre s pjevanjem ili poticanje dječjeg stvaralaštva. Najvažnije je da djeci bude zanimljivo i lagano učiti, da to rade kroz igru i zabavu, da skupa surađuju kako bi izostali osjećaji manje vrijednosti. Njihove želje treba poštivati te i oni mogu nehotice zadati tok vođenja aktivnosti. Na odgojitelju je da prati njihova usmjerenja i sukladno s time spontano mijenja metodičke postupke.

Kombiniranjem metodičkih postupaka i uvođenjem dinamike u aktivnost, izmjenjivanjem glazbe i pokreta, razgovorom i igrom produžiti ćemo dječju pažnju, te će ona dulje uživati u glazbi što i jest krajnji cilj aktivnosti. Djeci nije potrebno puno, može se reći da čim djeca čuju glazbu u njima se budi ideja i način na koji će iskazati da osjećaju glazbu plešući ili pjevajući. Uz pomoć odgojitelja u njima se mogu razviti pravi, kvalitetni osjećaji vezani uz glazbeno stvaralaštvo (Gospodnetić, 2015).

Osim klasičnih glazbenih aktivnosti i glazbenih centara koji se mogu pronaći u gotovo svakoj skupini u vrtiću, u vrtiću Viškovo glazba je njegovana i na drugačiji način. Viškovo je općina koja je po tradiciji obavijena glazbom na mnogo načina, pa se tako i u vrtiću njeguje domaći glazbeni izričaj najviše u doba maškara, kada su u centru pozornosti poznati Halubajski zvončari.

Već dugi niz godina i vrtićka djeca prisustvuju na maškaranoj povorci zajedno s odgojiteljicama te se petkom u vrtiću odvija takozvani „ Maškarani petak“ kada u posjet pristižu Halubajski zvončari. Tada u vrtiću zavlada domaća glazba, veselje i ples. I jasličke i vrtićke skupine borave skupa na hodnicima, plešu i uživaju u zajedništvu te posjeti Halubajskih zvončara, na kojima su im jako zanimljivi kostimi, i naravno zvona kao dio kostima kojima najavljuju svoj dolazak. U sklopu maškara u dvorani vrtića također se odvija učenje koreografije za sudjelovanje djece na poznatoj dječjoj maškaranoj povorci u gradu Rijeci i u povorci na Viškovu.

Osim maškara, dijelom aktivnosti koji uključuje glazbu, bave se i dvije odgojiteljice u skupini Medvjedići koje predvode projekt "Mali čakavčići“. U sklopu projekta njeguje se zavičajni jezik, odnosno čakavsko narječje, a ove godine sudjelovali su na „Majevici“ i na Čakavskim susretima u Kostreni.

Za vrijeme blagdana Dječji vrtić Viškovo odaziva se na „Advent u Viškovu“ gdje djeca prisustvuju u kićenju bora ispred crkve Sv. Mateja, koncertu i druženju sa Sv. Nikolom. Neke od pjesmica koje je pjevala grupa Pužići su: *Maleni, Gledam zvijezde, Spavaj Božiću, Primi me primi Isuse.*

Još jedna od zanimljivosti jest da Dječji vrtić Viškovo ima status eko vrtića te veliku pažnju usmjerava na zdrav način života. Odgojiteljica Danijela Gjeldum u tu je svrhu napisala i eko himnu vrtića, koja je uglazbljena i snimljena u studiju u kojem su je otpjevala djeca. I ove je godine podignuta „Zelena zastava“ u dvorištu vrtića. U svrhu tog događaja organiziran je i nastup na dvorištu gdje su svi predškolarci pjevali dvije pjesmice, Eko himnu i pjesmicu Babaroga za koju su se pripremali u svojim skupinama.

Glazbene aktivnosti u jaslicama u Dječjem vrtiću Viškovo prakticiraju se gotovo svakoga dana počevši ujutro prije doručka. Tada je to opuštajuća glazba kako bi se djeci omogućila opuštena atmosfera i ugođaj u svrhu što lakše adaptacije. Odgojiteljica iz skupine Ribice ujutro nakon doručka provodi aktivnosti s djecom na strunjači i pjeva pjesmice: *Prstići, Kotači busa* i slične dječje pjesmice gdje koristi svoje ruke za koreografiju, a djeca pjevaju s njom i ponavljaju koreografiju.

U ostalim jasličkim skupinama se uvelike provodi pasivno slušanje glazbe, klasike i dječjih nosača zvukova popraćeno spontanim reakcijama djece: plesom i pjevanjem. U mlađim vrtićkim skupinama gotovo svakodnevno se prakticiraju glazbene igre uz učenje brojalica kao što su *Ide maca oko tebe* ili *Iš'o medo u dućan*.

U skupinama djece starije vrtićke dobi dječjeg vrtića Viškovo ističe se skupina Pčelice s velikim glazbenim centrom i instrumentima koje su, između ostalih, djeca s odgojiteljicama sama izradila. To je jedina skupina u kojoj se nalazi i glasovir. Odgojiteljice su najčešće puštale djecu da sama istražuju centar, a neke od aktivnosti koje su radile s njima su pjevanje poznatih pjesmica uz različite šuškalice i bubnjeve. Svaku notu prve i druge oktave na klaviru odgojiteljice su obojale različitim bojama i istima ih označile u crtovlju. Nekolicina djece naučila je svirati kraće pjesmice dok su druga kucala ritam i metar udaraljkama. Neke od njih su*: Bratec Martin, Danas nam je divan dan* i *Kiša pada*.

Još jedna od aktivnosti koja je pripremljena za djecu bila je *Vesele note*. Na zidu u glazbenom centru nalazi se polica sa staklenim bocama, a ispod nje krpeno glazbeno crtovlje. U spomenutim bocama nalaze se obojane tekućine različitih boja od kojih svaka boja predstavlja jedan ton. Djeci su ponuđene plastificirane note s čičkom u bojama tekućina koje se zatim proizvoljno lijepe u crtovlje. Kada dijete samostalno zalijepi note ima priliku odsvirati melodiju lupkajući štapićem o boce redoslijedom po bojama kojima je zalijepilo note. Na taj način djeca su stvarala vlastitu svoju glazbu. Djeci je ova aktivnost bila izrazito zanimljiva te su joj se iznova vraćala svakodnevno.

U dječjem vrtiću Viškovu proteklih je godina bilo mnogo glazbenih aktivnosti koje su zabilježene u vrtićkim časopisima, knjigama i arhivima. 2006. godine odlučili su tom segmentu odgoja i obrazovanja pridati poseban značaj pa je tema godine bila glazba. Učenje glazbe se odvijalo kroz igru, veselje te spontano učenje ponuđenog sadržaja. Važan dio zauzimale su igre i pjevanje tradicijskih pjesama čime se kod djece pokušao njegovati nacionalni identitet. Dječja zainteresiranost za ritam potakla je odgojitelje da djecu upoznaju s brojalicama koje su prvo ritmizirali pljeskanjem, a zatim i šuškalicama i udaraljkama koje su sami izrađivali.

U istraživačkom centru djeca su istraživala od kojih se još različitih materijala može proizvesti zvuk, npr. kamenčićima, rižom, stakalcima, grahom te su ustanovili da se zvuk mijenja ovisno i o materijalu i veličini mjesta na kojem se nalaze (staklene, posude, kutije). Tijekom godine u vrtić je dolazilo i puno gostiju koje je povezivala tema glazba i interes o istoj, osim posjeta organizirani su i izleti za djecu. Djeca su posjetila obližnje mjesto Ronjge, gdje ih je dočekao maestro Dušan Prašelj te im ispričao zanimljivosti o kastavskom kompozitoru Ivanu Matetiću Ronjgovu po kojem je i glazbena škola u Rijeci dobila ime. Djeca su upoznala instrument sopile te prisustvovala radionici sopila Marijana Orlića na Krku, dok je sopilaš Goran Farkaš posjetio vrtić i zasvirao na sopilama i mehu te dao priliku djeci da sami pokušaju i isprobaju svirati instrumente.

U suradnji s roditeljima organizirane su radionice izrade instrumenata pa je tako nastao i ksilofon, ali su organizirani i nastupi roditelja glazbenika koji su svojim instrumentima: harmonikom, tamburicom i gitarom došli uveseliti djecu. Osim sviranja

djeca su imala priliku upoznati i dirigenta Alana Bjelinskog koji je s njima podijelio svoje iskustvo dirigentskog zanimanja i zainteresirao djecu za drugačiji oblik bavljenja glazbom.

Kao „kruna“ glazbene godine u kojoj su djeca sudjelovala na koncertu u Hrvatskom kulturnom domu Sušak, pripremila Božićni koncert, svirala na Orffovom instrumentariju te učila note i ljestvice nastavak glazbenih aktivnosti očitovao se u izdavanju nosača zvuka. U ovaj su se projekt uključile sve odgojiteljice, nekolicina roditelja te suradnici vrtića koji su pisali tekstove te ih potom uglazbili.

U vrtiću je osnovan zbor, koji je djelovao dva puta tjedno te djeci i odgojiteljicama predstavljao velik i uzbudljiv projekt. Nosač zvuka je snimljen u Rijeci, a djeca su uživala u novom iskustvu.

Suradnica vrtića prof. Ksenija Sobotinčić-Štropin (2006) koja je vrtiću ujedno i poklonila tekst za pjesmu *Božić spaja nas* kaže za časopis Škabelin:

„Predivno je iskustvo pjevati s djecom iz dječjeg vrtića „Viškovo“. Podučavati ih pjevanju i zajedno s njima kreirati izvođenje pjesama prelijep je doživljaj koji stvara radosnu atmosferu i oplemenjuje duh. Dok smo usvajali pjesme koje su jako lijepe, ali i zahtjevne za njihov uzrast, uvidjela sam njihovu želju da zajedničkim snagama naučimo jako dobro pjevati. Nakon svake naučene pjesme i svakog snimanja u studiju, djeca su bila ponosna i sretna, a ja i teta Natali smo im uvijek čestitale i ohrabrivale ih u daljnjem radu. Sretna sam što sam mogla pridonijeti njihovoj sreći u pjevanju.“ (Sobotinčić-Štropin, 2006).

Ksenija Sobotinčić-Štropin nadahnuta i inspirirana glazbom i dječjom kreativnošću pod nakladom Dječjeg vrtića Viškovo, 5 godina kasnije, izdaje pjesmaricu s nosačem zvuka. Pjesmarica nosi ime „Četiri godišnja doba“, a izdana je 2011. godine. Namijenjena je školama, dječjim zborovima, dječjim vrtićima i pjevačima. Autorica svih pjesama je gđa. Sobotinčić-Štropin dok je glazbu pisao njezin suprug Filip Štropin.

Djeca iz dječjeg vrtića Viškovo su otpjevala i snimila pjesme u studiju te su se njihovi likovni radovi, koji tematski prate svaku pjesmu, iskoristili kao ilustracije za pjesmaricu. Djeca su se s veseljem uključila u projekt kombiniran pjevanjem, snimanjem pjesama u studiju i likovnom izričajem. Skupine Ribice, Ptičice i Zvjezdice iz generacije 2010./2011. su trajno obilježila glazbenu priču Dječjeg vrtića Viškovo i ostavila uspomenu kako svojoj tako i nadolazećim generacijama.

5.2. Provedba glazbene aktivnosti u predškolskoj grupi Pužići

U periodu svog trogodišnjeg akademskog obrazovanja imala sam priliku pobliže se upoznati s radom Dječjeg vrtića te radom mnogih iskusnih odgojiteljica u svim aktivnostima pa tako i aktivnostima s glazbenim izražajem. Osim toga i sama sam odradila dvije glazbene aktivnosti u svojoj predškolskoj skupini Pužići.

U skupini Pužići djeca su se pripremala za nastup uz podršku mentorice. Obrađene pjesme bila su Eko himna dječjeg vrtića Viškovo i pjesma Babaroga. Djeci iz skupine Pužići pjesma Babaroga bila je potpuno nepoznata dok su himnu vrtića više puta čuli.

Prva aktivnost bila je usvajanje nove pjesme Babaroga, a započela je ujutro nakon doručka. Budući da je skupina Pužići predškolska skupina bili su zainteresirani razgovarati i bili su iznimno veseli što će moći pjevati i plesati na priredbi u dvorištu. Pjesma im je puštena na laptopu, uz naputak da, ako požele zaplešu. Na njihovim licima vidjelo se zadovoljstvo i radost. Nakon toga, vježbali su tako što bi zajedno s odgojiteljicom otpjevali dva stiha, a zatim ih ponovili sami. Zahvaljujući svakodnevnom radu u vrtiću s pripremama je započeto otprilike dva tjedna prije i svaki dan su vježbali desetak minuta. Pjesmicu su usvojili brzo, a osim pjesmice Babaroga vježbali su i Eko himnu vrtića. Iako su je neka djeca već znala pjevati, prvi puta su analizirali sve riječi i zajedno pjevali. Kasnije bi im mentorica pustila glazbu na laptopu dok su se djeca igrala ili radila neke druge aktivnosti, a djeca su pjevala i plesala i tako su nesvjesno još bolje usvojila obje pjesmice.

Na dan podizanja Eko zastave na dvorištu vrtića okupila su se sva djeca sa svojim odgojiteljima, stručna služba te gosti iz općine Viškovo. Sve predškolske skupine

izvodile su ove dvije pjesmice poput pravog zbora. U skupini Pužići se često prakticirala aktivnost pasivnog slušanja glazbe, gotovo svaki dan mentorica bi puštala glazbu na CD-u nakon doručka dok bi se djeca slobodno igrala.

Drugi zadatak iz Metodike glazbene kulture odrađen je slušanjem klasične glazbe. Obzirom da je velik dio ove pedagoške godine posvećen pripremanju djece za školu dogovoreno je da druga glazbena aktivnost bude tematski povezana s ostalim aktivnostima i poticajima u skupini. Jedna od tih tema bila je godišnje doba budući da je taj pojam djeci stvarao određenu nepoznanicu.

Djeca su bila potaknuta da usvoje koje godišnje doba slijedi iza kojega, a na taj se način pokušalo utvrditi njihovo znanje. U djelu glazbene aktivnosti aktivnog slušanja glazbe obrađen je ciklus od četiri koncerta orkestra i violine „Četiri godišnja doba“ skladatelja Antonija Vivaldija.
U funkciji upoznavanja djece sa skladbom, prepoznavanja klasične glazbe, razvoja pažnje i koncentracije glavni cilj aktivnosti bio je zainteresirati djecu za klasičnu glazbu, razviti ljubav i lijepe emocije za glazbu i sposobnost izražavanja emocija nakon odslušanog. Djeca su veoma pozitivno reagirala na glazbu.
Prije nego što im je ponuđena glazba s laptopa potaknuti su da se opuste i ako požele zatvore oči, neka zamišljaju što god žele pa će kasnije o tome razgovarati. Sva su djeca željela sudjelovati u aktivnosti i svidjelo im su što su mogli interpretirati svoje osjećaje i misli verbalno, a kasnije i kroz likovne aktivnosti.

Djeca iz skupine Pužići ove su godine posjetila i kazalište gdje je jedna djevojčica iz grupe nastupala sa svojom baletnom skupinom. Budući da su glazba i pokret djeci dva nerazdvojna pojma i tamo su obogatili svoje misli i iskustvo lijepom klasičnom glazbom. Kroz vrijeme provedeno u dječjem vrtiću Viškovo glazba je uvijek pratila priču, događanja, živote i aktivnosti te je ista pridonijela dobroj atmosferi.

Aktivnosti koje su odrađene detaljnije su opisane u pripremama, koje slijede.

Pripreme :

1. ***Ustanova***: Dječji vrtić „Viškovo“
2. ***Vrtićka skupina***: „Pužići“
3. ***Psihofizičke karakteristike djece***: U Dječjem vrtiću Viškovo u skupini Pužići nalazi se 25 djece. To je mješovita skupina od13 dječaka i 12 djevojčica. Svi su u šestoj godini života.
4. ***Nastavno područje***: usvajanje i obrada pjesme
5. ***Nastavna jedinica***: glazbena aktivnost usvajanja i učenja pjesme „Babaroga“
6. ***Cilj aktivnosti***: poticanje na stvaralaštvo i kreativnost, razvijanje socijalnih vještina te poticanje na suradnju, razvoj govorne kreativnosti
7. ***Ishod cilja aktivnosti***: stvaranje ugodne atmosfere, poticanje na igru, poticanje na poštivanje drugih, poticanje na poštivanje pravila
8. ***Odgojno obrazovni zadaci***:
    - ***Odgojni zadaci***: razvoj socijalnih vještina, stvaranje pozitivnog ozračja među djecom
    - ***Obrazovni zadaci***: upoznavanje djece s pojmom pjesme, upoznavanje ritma, melodije i teksta pjesme, pravilno izvođenje pjesme, razvoj govorne kreativnosti
    - ***Funkcionalni zadaci***: razvoj kreativnosti i mašte, razvoj pažnje i koncentracije
9. ***Nastavni oblici rada***: grupni rad, frontalni oblik
10. ***Nastavne metode rada***: metoda usmenog izlaganja, razgovora, demonstracije, imitacije i rada s novim tekstom
11. ***Nastavna sredstva i pomagala***: CD player, laptop
12. ***Tijek izvođenja aktivnosti***:

UVODNI DIO

Sat učenja pjesmice „Babaroga“ započela sam u jutarnjem krugu, razgovarajući s djecom o higijeni i pojmu „higijena“. S djecom sam razgovarala o pranju zuba i Babarogi. Na razgovor sam ih potaknula pitanjima: jesu li ikad čuli za babarogu, je li stvarna, boje li se babaroge, zašto se boje, zašto moramo prati zube svaki dan i što je to karijes? Budući da Dječji vrtić Viškovo ima status eko vrtića podsjetila sam ih na

svečani događaj podizanja Eko zastave na kojem će nastupiti i tako ih potaknula da se više trude. Njihova reakcija prikazivala je sreću, pošto će svoje znanje moći pokazati svim uzvanicima koji će sudjelovati na svečanom podizanju zastave. Djeca su zainteresirano slušala i aktivno sudjelovala u razgovoru, a ja sam ih hrabrenjem i pohvalama poticala u njihovoj kreativnosti, te u umanjivanju straha i treme.

GLAVNI DIO

Za početak djeca će poslušati pjesmicu Babaroga. Na moj upit djeca su potvrdila da im se pjesma sviđa i da je žele naučiti. Pjesmu sam im pročitala razumno i polako kako bi im sve riječi i svaki stih bio razumljiv. Nakon otpjevana dva stiha, djeca iste stihove ponavljaju. Metar usvajamo tako što kucamo dlanom o stol. Cijelu pjesmu obrađivali smo na način da usvajamo dva po dva stiha, a zatim ih spajamo u veće cjeline, prvo kitice pa cijelu pjesmu. Za utvrđivanje znanja, ponavljanje i vježbu određen je vremenski rok od dva tjedna.

ZAVRŠNI DIO

U završnom dijelu djeca su pozvana da stanu u krug jer će odigrati igru. Naučenu pjesmu izgovarati će kao brojalicu. Kada djeca završe brojanje dva stiha moj je zadatak da dotaknem dijete koje mora reći zašto treba prati zube svaki dan. To dijete tada odgovara na pitanje, a brojalica se nastavlja. Dijete koje je prvo odabrano hoda po krugu i nakon dva stiha staje i dotakne slijedeće dijete. Igra se nastavlja do kraja pjesme ili sve dok je djeci zabavna i zanimljiva.

Nakon odrađene prve aktivnosti otprilike mjesec dana kasnije uslijedila je drugaaktivnosti kojoj se obradila tema slušanje glazbe – Četiri godišnja doba, Antonio Vivaldi.

1. ***Ustanova*** : Dječji vrtić „Viškovo“
2. ***Vrtićka skupina*** : „Pužići“
3. ***Psihofizičke karakteristike djece***: u skupini Pužići nalazi se 25 djece. Od toga je 12 djevojčica i 13 dječaka. Svi su u šestoj godini života
4. ***Nastavno područje*** : slušanje glazbe – Četiri godišnja doba, Antonio Vivaldi
5. ***Nastavna jedinica***: glazbena aktivnost slušanja, razvoj kreativnosti, glazba kao izvor inspiracije

6. ***Cilj aktivnosti***: poticanje djece na aktivno slušanje,poticanje djece na razmišljanje o skladbi, razvoj spoznaje o godišnjim dobima
7. ***Ishod cilja aktivnosti***: prepoznavanje glazbe, ljubav prema klasičnoj glazbi, upoznavanje skladbe, izricanje osjećaja nakon slušanja glazbe
8. ***Odgojno obrazovni zadaci***:
    - ***Odgojni zadaci***: poticanje izražavanja emocija, poticanje na poštivanje i slušanje drugih, stjecanje navike slušanja, razvoj socijalno-kulturnog ponašanja
    - ***Obrazovni zadaci***: upoznavanje djece sa skladbom Proljeće, upoznavanje s klasičnom glazbom, upoznavanje s pojmovima: klasika, orkestar, razvoj glazbenog ukusa, postizanje pozitivnog stava prema glazbi
    - ***Funkcionalni zadaci***: prepoznavanje klasične glazbe, razvoj glazbenog pamćenja,razvoj pažnje i koncentracije
9. ***Nastavni oblici rada***: frontalni, individualni, grupni
10. ***Nastavne metode rada***: metoda razgovora, slušanja, metoda demonstracije, usmenog izlaganja, likovnog izražavanja
11. ***Nastavna sredstva i pomagala***: laptop, vodene boje, papiri, kistovi
12. ***Tijek izvođenja aktivnosti***:

UVOD

Aktivnost je započela po završetku doručka, a djecu sam pozvala da pronađu svoje mjesto u krugu te sjednu na tlo. Kako bi djeca dobila uvid u sadržaj zamišljene aktivnosti postavljaju se poticajna pitanja koja za cilj imaju da djeca samostalnim promišljanjem pokušaju zaključiti o čemu će biti riječ. Pitanja i cijeli razgovor je temeljen na temi godišnjih doba: kakvo vrijeme, kakav ugođaj, kakva priroda i kakva odjeća ih podsjeća na koje godišnje doba?

GLAVNI DIO

Nakon razgovora djeci sam pustila da poslušaju isječke iz skladbe „Četiri godišnja doba“ Antonija Vivaldija. Nakon slušanja potaknut je razgovoru kojem se od djece traži da kažu na koje ih godišnje određeni dio skladbe podsjeća i zašto, odnosno što ih je nagnalo na takvo promišljanje. Posljednju po redu poslušali smo dio stavka „Proljeće“. Nakon slušanja posljednjeg isječka razgovarali smo o pojmovima, mislima

i osjećajima koji ih vežu za proljeće, kako se tada osjećaju, što znaju o proljeću. Zašto je glazba vesela, brza, „lagana“, topla ili hladna.

ZAVRŠNI DIO

Po završetku aktivnosti s djecom sam razgovarala o predmetima i pojavama koje ih vežu za godišnje doba proljeće te ih zamolila da mi to naslikaju u likovnom centru gdje sam unaprijed pripremila vodene boje, kistove i vodu. Kasnije smo razgovarali o njihovim djelima. Djecu sam nastojala potaknuti na interpretiranje vlastitih uradaka razgovorom i pitanjima o tome što ih je u skladbi potaknulo da naslikaju upravo ono što i jesu.

Utjecaj aktivnosti na djecu:

Djeca na obje aktivnosti reagiraju izuzetno pozitivno. Promjena dinamike u njihovom danu, mogućnost izražavanja na drugačiji način potakla je u njima kreativnost. Kod pjevanja pjesme Babaroga djeca su spontano počela plesati na mjestu. Bila su nasmijana i vedra, a svaki put po završetku pjesme htjeli su je otpjevati opet. Pjevala su je i nakon provedene aktivnosti igrajući se slobodno, npr. uživaju igrati se da su u dječjem talent showu Zvjezdice. Cijelo poslijepodne izdvoje na vježbanje pjevanja i koreografije, izradu pozornice te biranje žirija i natjecatelja, a zatim pjevaju pjesme koje znaju. Kod slušanja klasične glazbe djeca su također zainteresirana. Budući da se u jutarnjim satima ponekad igraju da su baletani i balerine nekoj djeci ovakva je aktivnost više odgovarala od usvajanja pjesme ili brojalice. Samim time što su dobila slobodu zatvaranja očiju, plesanja i maštovitosti u njima se stvarao osjećaj znatiželje pa su i ciljevi ovih aktivnosti ostvarena.

6. ZAKLJUČAK

Glazba je značajna za razvoj svakog djeteta, pa tako odgojitelji u Dječjem vrtiću Viškovo provode različite glazbene aktivnosti. Najpoznatija od njih je manifestacija Matejna koja obilježava Dan zaštitnika Općine Viškovo, Sv. Mateja. Manifestacija se održava u mjesecu rujnu kada se vrtić pridružuje bogatom programu za posjetitelje i goste Viškova. Djeca se tada uz pomoć odgojiteljica pripremaju za izvođenje pjesmica i brojalica koje su zajedno uvježbali. Glavni cilj ove manifestacije je približiti djeci razliku između prijašnjih generacija kako bi sami mogli razlikovati život djece nekad i danas.

Osim toga, svake godine u veljači Dječji vrtić Viškovo sudjeluje na Halubajskom karnevalu. U pedagoškoj godini 2017./ 2018. nosili su masku „Voće i povrće“ , a na glavnoj pozornici predstavili su se pjesmicom o zdravoj hrani. U božićno vrijeme sudjeluju u paljenju lampica i ukrašavanju bora na trgu ispred crkve Sv. Mateja gdje nerijetko sudjeluju i pjevajući. 2017.godine djeca iz skupine Pužići nastupila su pjevajući pjesme: Zvončići, Radujte se narodi i Pahuljice padajte.

Dječji vrtić Viškovo ima status eko-vrtića koji kroz raznolike aktivnosti trajno odgaja i potiče svoje polaznike i djelatnike na odgovorno ekološko ponašanje. Posebno su se u tome istaknula djeca koja su posebno ponosna na svoju eko himnu koju izvode u svečanim trenucima.

Djeca koju se u predškolskom odgoju potiče na bavljenje glazbenom aktivnošću lakše svladavaju probleme u igranju. Zato je važno da se u vrtiću svako dijete upozna s nekim vidom glazbe. Na odgojiteljima je da se potrude da im to iskustvo ponude koje će biti ispunjeno srećom i pozitvnim osjećajima vezanim uz glazbu. U Dječjem vrtiću Viškovo se svakodnevno i kroz šarolike glazbene aktivnosti djecu obogaćuje upravo takvim osjećajima.

7. POPIS LITERATURE

1. Čudina – Obradović, M. (1991.), Nadarenost. Razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje, Zagreb, Školska knjiga.
2. Denac, O. (2004.), Smisao glazbenog odgoja u cjelokupnom razvoju dječje osobnosti, Informatologija37, br. 3.
3. Dječji vrtić Viškovo (2006.), Škabelin br.8, Dječji vrtić Viškovo.
4. Glazbene igre i aktivnosti istraživanje zvukovima, http://www.vrtic-vg.hr/glazbene-igre-i-aktivnosti-istrazivanje-zvukovima.asp, (9. listopada 2018.)
5. Glazbeni razvoj djeteta, http://www.vrtic-bjelovar.hr/our-events/glazbeni-razvoj-djeteta/ (6. listopada 2018.)
6. Gospodnetić, H. (2015.), Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima, Zagreb, Školska knjiga.
7. Internetska stranica dječjeg vrtića Viškovo, https://www.vrtic-viskovo.hr/ (30. kolovoza 2018.)
8. Kako nastaje zvuk, http://www.maligenijalci.com/kako-nastaje-zvuk-eksperiment-s-casama-vodom-i-prstom/, (9. listopada 2018.)
9. Manasteriotti, V. (1982.), Muzički odgoj na početnom stupnju, metodske upute za odgojitelje i nastavnike razredne nastave, Zagreb, Školska knjiga.
10. Miočić, M. (2012.), Kultura predškolske ustanove u svjetlu glazbenih kompetencija odgojitelja, Sveučilište u Zadru, Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja.
11. Rojko, P. (2009.), Značenje glazbenog obrazovanja na pozadini različitih nacionalnih povijesti – Hrvatska, Tonovi, Vol. 53, No. 1.
12. Sobotinčić-Stropin, K. (2011.), Četiri godišnja doba, Dječji vrtić Viškovo.
13. Šmit, B.(2001.),*Glazbom do govora.,* Zagreb, Naklada Haid.
14. Šulentić Begić, J. (2013.), Kompetencije učitelja primarnog obrazovanja za poučavanje glazbe, Život i škole, Vol. 59, No. 29.
15. Šulentić Begić, J. (2014.), Glazbene igre u primarnom obrazovanju. U: Škojo, T. (ur.) Umjetnik kao pedagog pred izazovima suvremenog odgoja i obrazovanja. Osijek: Sveučilište Jurja Strossmayera u Osijeku; Umjetnička akademija u Osijeku.

16. Vidulin-Orbanić, S. (2008.), Fenomen slobodnog vremena u postmodernom društvu, Metodički obzori, 3.
17. Zvukovi u jaslicama, http://www.korakpokorak.hr/popup.asp?59, (učitano 7. listopada 2018.)

SAŽETAK

Glazba, kao svakodnevan dio života uvelike pridonosi i razvoju djece. Djeca se rađaju s određenim predispozicijama za razvoj glazbenih aktivnosti, a osim njihovih vlastitih aktivnosti utjecaj okoline također će biti veliki čimbenik. U ovom radu naglasak je na glazbenim aktivnostima u dječjem vrtiću Viškovo. Osim razvitka sistematičnog razvoja, stručnom timu te odgojiteljicama u Dječjem vrtiću Viškovo u cilju je razviti sposobnost da djeca glazbu primaju, zavole i doživljavaju bez obzira na njihove urođene sposobnosti. Glazba je u Viškovu prisutna svakodnevno, pritom se pridržavajući principa da bude primjerena dobi djeteta, jasna , sistematična, postupna i da zadovoljava dječji interes. Aktivnosti koje su bile koraci do ispunjavanja cilja približavanja glazbe djeci su: aktivno slušanje glazbe,pasivno slušanje glazbe, improvizacija glazbenim instrumentima, upoznavanje s glazbenim slikovnicama i enciklopedijama, upoznavanje s glazbenim instrumentima, druženje s glazbenicima, pjevanje pjesmica i brojalica, sudjelovanje na koncertima i svečanim događanjima. Vrhunac glazbenih aktivnosti tijekom pedagoških godina bio je izdavanje CD-a pod nazivom „Bušić suncu“ na kojem se nalazi 10 pjesama komponiranih za Dječji vrtić Viškovo te sudjelovanje pjevanjem i likovnim izričajem u izdanju pjesmarice „Četiri godišnja doba“. S ciljem razvoja dječjeg potencijala za glazbu potrebno je istu primjenjivati raznoliko, učestalo i na djeci primjeren način kako je i spomenuto.

Glazbene aktivnosti koje sam sama odradila s djecom bile su usvajanje pjesme Babaroga i aktivno slušanje klasične glazbe „Četiri godišnja doba“ Antonija Vivaldija. Budući da je glazba najčešće pasivno uključena u ritam dana u djeci se spontano probudila zainteresiranost i želja da glazba bude u centru pozornosti. Aktivno pjevanje, vesela i opuštena atmosfera, dječji osmijeh bile su njihove reakcije. Bili su dugo skoncentrirani na usvajanje i izvođenje pjesme kao i na osluškivanje i interpretaciju osjećaja koje je klasična glazba u njima budila. Njihova želja da neprestano ponavljaju pjesmu, pjevaju i nadograđuju je koreografijom bila je konkretan znak da je glavni cilj glazbenih aktivnosti ispunjen.

Ključne riječi: djeca, Dječji vrtić Viškovo, glazba, glazbene aktivnosti, odgojiteljica

SUMMARY

Music as a part of everyday life greatly contributes to child development. Children are born with certain predispositions to develop musical activities, yet beside their own activities, the influence of the environment is also a major factor. My thesis focuses on musical activities at Viškovo Kindergarten. In addition to systematic development, a professional team and kindergarten teachers at Viškovo Kindergarten try to develop in children the ability to receive, love and experience music regardless of their innateabilities. Music is present at Viškovo Kindergarten daily, adhering to the principles of being appropriate for the child's age, clear, systematic, gradual, and satisfying the child's interests. Various activities are performed to bring music closer to children including: active listening to music, passive listening to music, improvisation with musical instruments, introduction to musical picture books and encyclopaedias, presentation of musical instruments, socialisation with musicians, singing songs and nursery rhymes, participation in concerts and celebrations. The peak of musical activities during the pedagogical years was the release of the CD called "Bušić suncu" with 10 songs composed for Viškovo Kindergarten and the participation in the creation of the nursery rhymes book "Četiri godišnja doba" by both singing and drawing. In order to develop children's potential for music, it is necessary to apply music diversely, frequently and in a child-friendlyway.

The musical activities I did myself with children were learning of the song Babaroga and active listening to classical music „ The Four Seasons“ by Antonio Vivaldi. Since music is mostly passively present in a daily rhythm, children have spontaneously awakened their interest and desire for music to be at the centre of attention. Children's reactions were active singing and smiling in cheerful and relaxed atmosphere. Their attention span was longer than usual while performing the song as well as while listening and interpreting feelings that classical music had woken up in them. Their desire to constantly repeat the song, sing and upgrade it with choreography was a firm sign that the main purpose of musical activities was fulfilled.

Keywords: children, kindergarten, music, musical activities, Viškovo kindergarten